

חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954¹

הגדרות

[תיקונים: התשי"ז, התשכ"א, התשכ"ה, התשל"ב, התשל"ג, התשל"ה, התשל"ו, התשל"ט, התשע"ב, התשע"ב (מס' 2), התשפ"ד]

1. בחוק זה –

"שירות מלחמתי" – שירות פעיל בצבא אחת ממעצמות הברית בתקופה שבין יום י"ז באלול התרצ"ט (1 בספטמבר 1939) ובין יום כ"ד באלול התש"ה (2 בספטמבר 1945), או באחת היחידות שלחמו במחתרת נגד שלטון עויין, למעט שירות צבאי שחלעליו חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התש"ט-1949 (להלן – חוק התשי"ט);

"מעצמות הברית" – המדינות שחתמו על הצהרת האומות המאוחדות מיום ב' בטבת התש"ב (1 בינואר 1942) או הצטרפו אליה בתקופת מלחמת העולם השנייה, וכן שאר המדינות אשר נלחמות אותה תקופה נגד גרמניה ובני בריתה, שעה שלחמו נגדם;

"שלטון עויין" ו"תקופת מלחמת העולם השנייה" – כמשמעותם בחוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, התשי"ז-1950;

"נכות" – איבוד הכושר לפעול פעולה רגילה, בין גופנית ובין שכלית, או פחיתותו של כושר זה;

"נכה" – אדם שלקה בנכות בתקופת שירות מלחמתי עקב אותו שירות כתוצאה של אחת מאלה:

(1) חבלה;

(2) מחלה;

(3) החמרת מחלה;

"בן משפחה של נכה" –

(1) אשה, ובכלל זה אשה הגרה יחד עם הנכה והיא ידועה בציבור כאשתו;

(2) ילד – ובכלל זה ילד חורג וילד מאומץ – שטרם מלאו לו שמונה עשרה שנה, או בהגיעו לגיל שמונה עשרה לא עמד ברשות עצמו מחמת מום גופני או שכלי, וכל עוד אינו עומד ברשות עצמו מסיבות אלה, אך למעט ילד חורג שאינו סמוך על שולחן הנכה ושמוחזק על-ידי קרובו מלידה שאינו בן-זוגו של הנכה;

(3) הורה, ובכלל זה הורה חורג והורה מאמץ, שאין לו, זולת הנכה, יותר משני ילדים העומדים ברשות עצמם והוא אחד מאלה:

(א) אב שמתקיימים לגביו התנאים שבהגדרה "זכאי לתגמול מוגדל לפי הכנסה" שטרם מלאו לו חמישים שנה;

(ב) אב שמלאו לו חמישים שנה, ואין לו הכנסה מספקת למחייתו;

(ג) אם שאין לה הכנסה מספקת למחייתו;

(4) אח יתום משני הוריו, אשר טרם מלאו לו שמונה עשרה שנה, ואינו משתכר למחייתו, ואין לו, זולת הנכה, אח העומד ברשות עצמו, ומחסורו היה על הנכה סמוך לפני התגייסותו של הנכה לשירות;

"אח" – כולל אחות;

"זכאי לתגמול מוגדל לפי הכנסה" – אדם שאינו מסוגל להשתכר למחייתו מחמת גילו או מחלתו או ליקויו הגופני או השכלי, וכן אדם שהוכר, לפי כללים שנקבעו בתקנות, כבלתי מסוגל להשתכר למחייתו;

"עומד ברשות עצמו" – אדם שמלאו לו שמונה עשרה שנה ולא מתקיימים לגביו התנאים שבהגדרה "זכאי לתגמול מוגדל לפי הכנסה";

"הכנסה מספקת למחיית אדם" – הכנסה שהוכרה לפי כללים שנקבעו בתקנות כמספקת למחייתו של אדם והתלויים בו;

"השכר הקובע"² – סכום של 5,621.31 שקלים חדשים;

"הכנסה נוספת" של נכה – הכנסתו של נכה מכל מקור שהוא חוץ מתגמולים לפי חוק זה;

"הדרגה הקובעת" – (נמחקה).

רשות מוסמכת

2. שר האוצר ימנה רשות מוסמכת לצורך חוק זה; הודעה על מינוי רשות מוסמכת ועל מענה תפורסם ברשומות.

¹. ס"ח 147, התשי"ד (4.3.1954), עמ' 76 (VIII).

תיקונים: ס"ח 226, התשי"ז (19.4.1957), עמ' 99;

ס"ח 345, התשכ"א (20.6.1961), עמ' 162;

ס"ח 466, התשכ"ה (1.8.1965), עמ' 299;

ס"ח 561, התשכ"ט (3.7.1969), עמ' 152;

ס"ח 639, התשל"ב (2.12.1971), עמ' 6;

ס"ח 700, התשל"ג (29.6.1973), עמ' 160;

ס"ח 752, התשל"ה (19.12.1974), עמ' 26;

ס"ח 856, התשל"ו (25.3.1977), עמ' 143;

ס"ח 933, התשל"ט (6.4.1979), עמ' 88;

ס"ח 1015, התשמ"א (3.4.1981), עמ' 161;

ס"ח 1078, התשמ"ג (24.3.1983), עמ' 56;

ס"ח 1752, התש"ס (13.8.2000), עמ' 289;

ס"ח 1855, התשס"ב (4.7.2002), עמ' 471;

ס"ח 1871, התשס"ג (17.11.2002), עמ' 26;

ס"ח 1920, התשס"ד (18.1.2004), עמ' 93;

ס"ח 2122, התשס"ה (27.12.2007), עמ' 81. הצ"ח – כנסת 181, התשס"ה, עמ' 38;

ס"ח 2352, התשע"ב (1.4.2012), עמ' 322. הצ"ח – כנסת 434, התשע"ב, עמ' 80;

ס"ח 2358, התשע"ב (20.5.2012), עמ' 406 [התשע"ב (מס' 2)]. הצ"ח – כנסת 137, התשס"ז, עמ' 98;

ס"ח 2455, התשע"ד (12.6.2014), עמ' 571. הצ"ח – ממשלה 866, התשע"ד, עמ' 558;

ס"ח 2606, התשע"ז (27.2.2017), עמ' 426. הצ"ח – ממשלה 1046, התשע"ז, עמ' 1052;

ס"ח 3218, התשפ"ד (5.6.2024), עמ' 925. הצ"ח – ממשלה 1739, התשפ"ד, עמ' 856.

². הסכום הנקוב בהגדרת "השכר הקובע" עורכן לאחרונה ב"פ 12754, התשפ"ד, עמ' 12080, החל ביום 1.7.24.

ועדת ערעור

(תיקון התשל"ט)

3. (א) שר המשפטים ימנה אנשים שמהם ירכיב השופט הראשי של בית המשפט השלום בתל-אביב ועדות ערעורים; הודעה על מינויים כאמור תפורסם ברשומות.

(ב) ועדת ערעור תהיה של שלושה; יושב-ראש הוועדה יהיה שופט, לפחות אחד מחברי הוועדה האחרים יהיה רופא מוסמך.

(תיקון התשכ"ט)

4. (בוטל).

תגמולים

(תיקונים: התשי"ז, התשכ"ט, התשע"ד)

44. (א) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-10% ישולמו לו, כל עוד הוא נכה כאמור, תגמולים בשיעור של אחוז משכרו הקובע לכל אחוז שבדרגת נכותו.

(ב) ³ סכום התגמול החודשי המשולם לפי סעיף קטן (א) לא יפחת מ-2,771 שקלים חדשים.

תגמול למחוסר פרנסה

(תיקון התשפ"ד)

44. (בוטל).

תגמולים מיוחדים

[תיקונים: התשי"ז, התשכ"ט, התשכ"ה, התשל"ז, התשל"ט, התשמ"א, התשע"ב, התשע"ב (מס' 2), התשפ"ד]

44. (א) ⁴ נכה זכאי לתגמול מוגדל לפי הכנסה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% ואין לו הכנסה נוספת, ישולם לו, במקום התגמול שהיה משולם לו לפי סעיף 44, סכום של 11,335.55 שקלים חדשים.

(ב) בנוסף על האמור בסעיף קטן (א), נכה זכאי לתגמול מוגדל לפי הכנסה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-60%, תשולם לו תוספת לתגמוליו כמפורט להלן:

(1) לנכה שדרגת נכותו מ-60 עד 69% - תוספת של 5% מן התגמולים שהיו משתלמים לו לפי סעיף 44 אילו לא היה נצרך (להלן - התגמולים הרגילים);

(2) לנכה שדרגת נכותו מ-70 עד 79% - תוספת של 10% מן התגמולים הרגילים;

(3) לנכה שדרגת נכותו מ-80 עד 89% - תוספת של 15% מן התגמולים הרגילים;

(4) לנכה שדרגת נכותו מ-90 עד 100% - תוספת של 20% מן התגמולים הרגילים.

(ג) נכה זכאי לתגמול מוגדל לפי הכנסה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% ויש לו הכנסה נוספת, ישולמו לו תגמולים לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) בניכוי הכנסתו הנוספת, ובלבד שלא יפחת התגמול מהתגמול האמור בסעיף 44.

(ד) בעל דרגת נכות מיוחדת, שנקבעה לפי כללים שפורטו בתקנות, ישולמו לו, נוסף לתגמוליו, כל עוד הוא בעל דרגת נכות כזו -

(1) אם איננו זכאי לתגמול מוגדל לפי הכנסה - תוספת של 30% לתגמוליו ותגמולים מיוחדים בשיעור שייקבע לפי אותם כללים;

(2) אם הוא זכאי לתגמול מוגדל לפי הכנסה - תגמולים מיוחדים כאמור בפיסקה (1).

תגמול לפי הכנסה

[תיקונים: התשל"ז, התשל"ט, התשע"ב, התשע"ב (מס' 2), התשפ"ד]

44. (א) ⁵ נכה זכאי לתגמול מוגדל לפי הכנסה שדרגת נכותו פחותה מ-50% אך אינה פחותה מ-10% (להלן - נכה זכאי לתגמול לפי הכנסה) ואין לו הכנסה נוספת, ישולמו לו, במקום התגמול האמור בסעיף 44, התגמולים שלהלן:

(1) לנכה זכאי לתגמול לפי הכנסה שדרגת נכותו מ-10 עד 18% - 6,673.72;

(2) לנכה זכאי לתגמול לפי הכנסה שדרגת נכותו מ-19 עד 39% - 6,841.01 שקלים חדשים;

(3) לנכה זכאי לתגמול לפי הכנסה שדרגת נכותו מ-40 עד 49% - 7,466.12 שקלים חדשים.

(ב) נכה זכאי לתגמול לפי הכנסה שיש לו הכנסה נוספת, ישולמו לו תגמולים לפי סעיף קטן (א) בניכוי הכנסתו הנוספת, ובלבד שלא יפחת התגמול מהתגמול האמור בסעיף 44.

שמירת הטבות

(תיקונים: התשע"ד, התשע"ז)

44. נכה שהפסיק לקבל גמלת הבטחת הכנסה עקב הגדלת התגמול המשולם לפי סעיף 44, יוסיף להיות זכאי להטבה נלווית שניתנה לו לפני הגדלת התגמול, אלא אם כן חדלה הזכאות להטבה הנלווית לפי ההוראות שמכוחן ניתנה; מי שזכאי להטבה נלווית, ובאותו עניין שבתחומי ההטבה הנלווית הוא זכאי להטבה מכוח דין או הסדר אחר, יהיה זכאי להטבה בשיעור הגבוה מביניהן; לעניין זה -

"גוף ציבורי" - הממשלה, וכן גוף מתוקצב או גוף נתמך כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985;

"גמלת הבטחת הכנסה" - גמלה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, או גמלת השלמת הכנסה לפי סעיף 9 להסכם בדבר מתן גמלאות אזרח ותיק ושאיירים מיוחדות כהגדרתו בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;

"הטבה נלווית" - הטבה או מענק, שאינם תשלום גמלה חודשית, הניתנים למקבל גמלת הבטחת הכנסה מכוח כל דין או הסדר או על ידי גוף ציבורי לפי הסכם או נוהג.

דרכי החישוב של הכנסה נוספת

(תיקון התשל"ג)

³. הסכום בסעיף 44(ב) עורכן לאחרונה ב"פ 12754, התשפ"ד, עמ' 12080, החל ביום 1.7.24.

⁴. הסכום הנקוב בסעיף 44(א) עורכן לאחרונה ב"פ 12754, התשפ"ד, עמ' 12080, החל ביום 1.7.24.

⁵. הסכומים הנקובים בסעיף 44(א) עורכנו לאחרונה ב"פ 12754, התשפ"ד, עמ' 12080, החל ביום 1.7.24.

44. שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות כי לענין הזכאות של נכה לתגמול ולענין ניכוי הכנסה נוספת מתגמול לפי חוק זה תחושב הכנסתו של הנכה לפי תקופה מסויימת לפני המועד של תשלום התגמול.

תיאום דרגת משכורת

(תיקונים: התשי"ז, התשל"ג, התשפ"ד)

14. (בוטל).

עדכון סכומים

(תיקון התשפ"ד)

5. (א) הסכומים שלהלן יעודכנו ב-1 בינואר וב-1 ביולי בכל שנה, בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הבסיסי:

(1) הסכום הקבוע בהגדרה "השכר הקובע" שבסעיף 1;

(2) הסכומים הקבועים בסעיפים 4א(ב), 4א(ג), 4א(ד), 13א(ב) ו-13א(ב1).

(ב) ירד המדד החדש לעומת המדד הבסיסי, לא יעודכנו הסכומים האמורים בסעיף קטן (א).

(ג) עלה המדד החדש לעומת המדד הבסיסי, יעודכנו הסכומים האמורים בסעיף קטן (א) בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הבסיסי; ואולם, אם המדד שחל מאז המועד האחרון שבו עודכנו סכומים לפי סעיף קטן זה ירד בפועל, יופחת שיעור הירידה במדד משיעור העלייה, בהתאם למשך התקופה שבה ירד המדד ולא עודכנו הסכומים.

(ד) בסעיף זה –

"המדד" – מדד החציון הראשון כפי שחושב בהתאם לנתונים הידועים ב-15 בנובמבר באותה שנה או מדד החציון השני כפי שחושב בהתאם לנתונים הידועים ב-15 במאי בשנה העוקבת;

"המדד הבסיסי" – המדד שחושב לפני המועד שבו עודכנו לאחרונה סכומים לפי סעיף זה;

"המדד החדש" – לענין עדכון בינואר, מדד החציון הראשון של השנה שקדמה לו, ולענין עדכון ביולי, מדד החציון השני של השנה שקדמה לו;

"מדד החציון הראשון" – הממוצע החצי-שנתי של מדד השכר בחודשים ינואר עד יוני;

"מדד החציון השני" – הממוצע החצי-שנתי של מדד השכר בחודשים יולי עד דצמבר;

"מדד השכר" – מדד השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר בסך כל השירותים הציבוריים שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ה) הרשות המוסמכת תפרסם בהודעה ברשומות ובאתר האינטרנט של הרשות לזכויות ניצולי השואה את הסכומים המעודכנים לפי סעיף זה.

(ו) על אף האמור בסעיף זה, השר הממונה על ביצועו של חוק זה, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לשנות, בצו, במקרים חריגים, את שיעור העדכון של סכומים לפי סעיף זה, לתקופה מוגבלת שתיקבע, ובלבד ששיעור העדכון שייקבע כאמור לא יהיה שלילי.

(ז) הרשות לזכויות ניצולי השואה תדווח לוועדת הכספים של הכנסת, אחת לשנה, בחודש נובמבר, על כל אלה:

(1) נתונים על זכאות לתגמולים, להטבות או למענקים לפי חוק זה, לפי העניין, בפילוח לפי סוג הזכאות ומספר הזכאים בכל סוג;

(2) סכום התגמולים או ההטבות, לפי העניין, שעודכן בשנת הדיווח, לפי סוג הזכאות, לעומת הסכום ששולם בשנה שקדמה למועד הדיווח וכן בשנתיים שקדמו למועד הדיווח;

(3) הסכום הכולל של תגמולים, הטבות או מענקים, לפי העניין, ששולם בשנת הדיווח לעומת הסכום הכולל ששולם בשנה שקדמה למועד הדיווח.

דרגת נכות

(תיקון התשכ"א)

6. (א) שר האוצר ימנה ועדה רפואית לענין חוק זה, והיא תקבע מזמן לימן את דרגת נכותו של נכה.

(ב) דרגות נכות ותקופות תחולתן ייקבעו לפי מבחנים וכללים שיתקין שר האוצר.

ליווי בוועדה רפואית

(תיקון התשס"ח)

6א. נכה זכאי לליווי של המנויים בפסקאות (1) עד (3), בהסכמתו ולפי בחירתו, בדיונים של ועדה רפואית שבהם הוא נוכח, ובלבד שמספר המלווים לא יעלה על שניים:

(1) בא כוחו של הנכה;

(2) בן משפחה של הנכה;

(3) אדם קרוב לנכה.

בקשות

(תיקונים: התשי"ז, התשל"ג)

7. (א) התובע תגמול לפי חוק זה וכל זכות אחרת יגיש בקשה לרשות המוסמכת.

(ב) הזכות להגיש בקשה כאמור תתיישן כתום שנה מיום פרסומו של חוק זה ברשומות ובנכה שהיה תושב קבוע בישראל לאחר פרסומו של חוק זה ברשומות – כתום שנה מיום שבו היה לתושב קבוע בישראל.

(ג) הרשות המוסמכת תודיע לתובע בדואר רשום את החלטתה; היתה ההחלטה שלילית – תפרש את נימוקיה.

תחילת התגמול

(תיקון התשי"ז)

8. תגמול כאמור בחוק זה מגיע לנכה מיום הגשת הבקשה, ואם הוגשה הבקשה לפני תחילת תקפו של חוק זה – מיום תחילת תקפו, אולם ועדה רפואית רשאית לקבוע לתחילת התגמולים תאריך מאוחר יותר.

תשלום התגמול

(תיקונים: התשכ"ה, התשכ"ט, התשס"ג, התשס"ד)

9. (א) התגמול ישולם בסופו של כל חודש.

(ב) (1) זכות לתגמול אינה ניתנת להעברה או לשעבוד, אינה יכולה לשמש לערבות ואין להטיל עליה עיקול, אלא לשם הבטחת פרעונם של מילווות שניתנו לנכה מאוצר המדינה או בערבות המדינה או מקרן שהמדינה ערבה להפסדיה. אולם רשאים הרשות המוסמכת להורות שיעכבו מתגמוליו החדשיים של נכה חלק שאינו עולה על שליש מהם עד שישולק כל המגיע לאוצר המדינה מהנכה על פי ערבות שנתנה המדינה.

(2) הוראות סעיף קטן זה יחולו גם על תגמול ששולם באמצעות תאגיד בנקאי כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, או באמצעות החברה, כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו-1986, בנותנה שירותים לפי סעיף 48א לאותו חוק (בסעיף זה – החברה), במשך שלושים ימים מיום ששולם; ואולם רשאי התאגיד הבנקאי או החברה, לפי הענין, לנכות מהתגמול כל סכום שנתנו לזכאי לתגמול על חשבון התגמול. (ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב) רשאית הרשות המוסמכת לנכות מן התגמול דמי חברות לטובת ארגון, שהוכרז על-ידי שר האוצר כארגון יציג של נכים, ותשלומים לקרן עזרה הדדית של אותו ארגון ודמי השתתפות בביטוח חיים הדדי שסידר הארגון.

(ד) שר האוצר, באישור ועדת העבודה של הכנסת, יקבע בתקנות את הסכום המקסימלי שמותר לנכות כל חודש מתגמוליו של נכה לפי סעיף קטן (ג).

(ה) הודיע הנכה לרשות המוסמכת בכתב על התנגדותו לניכוי, יופסק הניכוי בתום חודש מיום קבלת ההודעה.

(ו) שולמו לנכה כספים למעלה מן התגמול המגיע לו, רשאית רשות מוסמכת לעכב מתגמוליו עד כדי הסכום ששולם למעלה מן המגיע.

(ז) נכה שלא גבה תגמול תוך שנה מיום שהתגמול הוצא לתשלום פקעה זכותו לקבלו, אלא אם כן הורתה הרשות המוסמכת הוראה אחרת.

התנהגות רעה חמורה

(תיקון התשע"ב)

10. לא ישולם תגמול לפי חוק זה לנכה שהתנהגות רעה וחמורה שלו גרמה לנכותו; אך אם הנכה זכאי לתגמול מוגדל לפי הכנסה, רשאית הרשות המוסמכת לשלם לו תגמול שייראה לה, ובלבד שלא יעלה על התגמול שהנכה היה זכאי לו, אילמלא סעיף זה.

בדיקות

11. (א) התובע או מקבל תגמולים לפי חוק זה חייב, לפי דרישת הרשות המוסמכת, להתייצב לבדיקה רפואית בכל עת ובכל מקום שיידרש; לא התייצב לבדיקה כאמור, ללא צידוק מספיק, רשאית הרשות המוסמכת למנוע ממנו תגמול או להפסיק את תשלומיו עד שיתייצב.

(ב) הרשות המוסמכת שנתבקשה על-ידי אדם התובע או מקבל תגמול לפי חוק זה להעמידו לבדיקת ועדה רפואית, תעשה כמבוקש ובלבד ששילם המבקש מראש את הוצאותיה אם הרשות המוסמכת דרשה זאת ממנו.

(ג) מי שנבדק לפי בקשת עצמו ישא בהוצאות הבדיקה הרפואית בסכום שתקבע הרשות המוסמכת ומותר יהיה לנכותו מתגמוליו במידה שלא שילמן מראש; אולם אם קבעה הבדיקה, שדרגת נכותו עלתה מאז בדיקתו האחרונה, לא ישא הנכה בהוצאות וכל סכום ששילם מראש יוחזר לו.

סירוב לקבל טיפול רפואי

12. היתה ועדה רפואית סבורה, שאילו קיבל נכה טיפול רפואי, היתה דרגת נכותו פוחתת והוא סירב, ללא צידוק מספיק, לקבל את הטיפול – רשאית הרשות המוסמכת להורות כי כל תגמול שהנכה זכאי לו, יופחת עד מחציתו.

ועדה רפואית עליונה

(תיקונים: התשי"ז, התשס"ח, התשע"ד)

12א. (א) נכה הרואה עצמו נפגע על-ידי החלטה של ועדה רפואית רשאית, בתנאים שייקבעו בתקנות, לערער עליה בפני ועדה רפואית עליונה בתוך שישים ימים מיום שנמסרה לו ההחלטה.

(ב) הרשות המוסמכת רשאית, בתנאים שייקבעו בתקנות, לערער בפני ועדה רפואית עליונה על כל החלטה של ועדה רפואית בתוך שישים ימים מיום שנמסרה לה ההחלטה.

(ג) אופן הרכבת ועדה רפואית עליונה, סמכויותיה ודרכי עבודתה ייקבעו בתקנות.

(ד) הוראות סעיף 6א יחולו, בשינויים המחויבים, על הוועדה הרפואית העליונה.

ערעור לפני בית המשפט המחוזי

(תיקונים: התשמ"א, התשע"ד)

12ב. (א) נכה וכן הרשות המוסמכת רשאים לערער על החלטת ועדה רפואית עליונה לפני בית המשפט המחוזי, בנקודה משפטית בלבד בתוך שישים ימים מיום שנמסרה להם ההחלטה.

(ב) בית המשפט הן בערעור רשאי לאשר את החלטת הוועדה הרפואית העליונה, לבטלה, לשנותה או להחזירה לועדה.

(ג) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות את המועד להגשת הערעור לפי סעיף קטן (א), את אופן הגשתו ואת סדרי הדין בו.

נטילת תגמול

13. נכה המקבל תגמולים ואינו מפרנס את בני משפחתו, רשאית הרשות המוסמכת ליטול לידיה את התגמולים ולהשתמש בהם לטובת הנכה ובני משפחתו האמורים, או להורות שאדם ממונה על-ידי הרשות המוסמכת יעשה זאת או שהתגמול בעד בן משפחה ישולם למי שאותו בן משפחה נתון להשגחתו.

תגמולים אחרי פטירתו של נכה

[תיקונים: התשל"ז, התשמ"ג, התשע"ב (מס' 2), התשע"ד, התשפ"ד]

13א. (א) נפטר נכה שערב פטירתו היה זכאי לתגמול לפי סעיף 4א או לפי תקנות על פי סעיף 24(ב)1, יוסיפו לשלם את התגמול, בשיעור שהיה משתלם אותה שעה מתום התקופה האמורה תשלום לבן זוגו, כל עוד לא נישא, קצבה חודשית בסכום של 2,000 שקלים חדשים.

(ב) ⁶ נפטר נכה שערב פטירתו היה זכאי לתגמול לפי סעיף 4א במשך תקופה רצופה של שלושה חדשים לפחות, ישלמו לבן-זוגו כל עוד לא נישא תגמול בסכום של 6,475.63 שקלים חדשים, בניכוי הכנסתו מכל מקור אחר.

(ב1) ⁷ נפטר נכה שערב פטירתו היה זכאי לתגמול לפי סעיף 4א במשך תקופה רצופה של שלושה חדשים לפחות, ישולם לבן זוגו כל עוד לא נישא

⁶. הסכומים הנקובים בסעיף 13א(ב) ו(כ1) עודכנו לאחרונה ב"פ 12754, התשפ"ד, עמ' 12080, החל ביום 1.7.24.

⁷. הסכומים הנקובים בסעיף 13א(ב) ו(כ1) עודכנו לאחרונה ב"פ 12754, התשפ"ד, עמ' 12080, החל ביום 1.7.24.

תגמול בסכומים שלהלן, בניכוי הכנסת בן הזוג מכל מקור אחר:

(1) הייתה לנכה דרגת נכות מ-10% עד 18% - 5,683.24 שקלים חדשים;

(2) הייתה לנכה דרגת נכות מ-19% עד 39% - 5,854.24 שקלים חדשים;

(3) הייתה לנכה דרגת נכות מ-40% עד 49% - 6,475.63 שקלים חדשים.

(ב2) סכום התגמול המשתלם לפי סעיף זה לא יפחת מ-2,000 שקלים חדשים; סכום זה וכן סכום הקצבה החודשית המשתלם לפי סעיף קטן (א) יעודכנו בהתאם לשינויים שיחולו בתוספת היוקר בלבד.

(ג) באין בן-זוג לנכה, יוסיפו לשלם את התגמולים לפי סעיף זה לידי בן המשפחה שהורה עליו הנכה לפי סעיף 20, ובאין הוראה - לידי בן המשפחה שהורתה עליו הרשות המוסמכת, עד תום שנים-עשר חדשים מסוף החודש שבו אירעה הפטירה.

(ד) יצא הזכאי לתגמול לפי סעיף זה אל מחוץ לישראל לתקופה העולה על ששה חדשים - לא ישולם לו תגמול החל ממועד יציאתו אלא אם קבעה הרשות המוסמכת אחרת, מטעם מיוחד.

(ה) הוראות סעיפים 4, 9, 14, 20, 23 ו-28 יחולו על תגמול המשתלם לפי סעיף זה, בתיאומים המחוייבים.

ערעור

(תיקונים: התשי"ט, התשכ"א, התשל"ט, התשע"ד)

14. (א) הרואה עצמו נפגע על-ידי החלטת הרשות המוסמכת רשאי לערער עליה לפני ועדת ערעור בתוך שישים ימים מיום שבו הגיעה אליו ההודעה על החלטת הרשות המוסמכת; אולם רשאית הוועדה להאריך לו את מועד הערעור לתקופה נוספת שלא תעלה על שלושים יום.

(ב) הערעור יוגש לוועדה בכתב בשני טפסים; אחד מהם תישלח הוועדה לרשות או לוועדה שעל החלטתן מערערים.

(ג) ועדת הערעור רשאית לאשר את ההחלטה שמערערים עליה או לשנותה.

(ד) תובע שהגיש ערעור רשאי, הוא או בא-כוחו, להופיע לפניו, ולטעון את טענותיו.

(ה) אדם הבא לפני ועדת ערעור כבא-כוחו של תובע, לא יהיה זכאי לשכר טרחה אלא באישור ועדת הערעור על פי בקשתו, ובשיעור שתקבע הוועדה.

(ו) ועדת ערעור תתן נימוקים להחלטתה.

(ז) יושב-ראש ועדת הערעור ישלח מיד בדואר רשום, העתק החלטת הוועדה לתובע ולמי שנתן את ההחלטה.

(ח) התובע והרשות המוסמכת רשאים לערער על החלטת ועדת ערעור לפני בית-המשפט המחוזי אך אין לערער אלא בנקודה משפטית בלבד בתוך שישים ימים מיום שנמסרה להם ההחלטה.

(ט) בית המשפט המחוזי ידון בשלושה רשאי לאשר את החלטת ועדת הערעור, לשנותה או לבטלה או להחזיר את הענין, עם הוראות, לוועדה.

(י) על פסק דין של בית המשפט המחוזי בערעור ניתן לערער לפני בית המשפט העליון אם נתקבלה רשות לכך מאת שופט של בית המשפט העליון.

תקנות סדרי דין

14. א. שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות את המועד להגשת ערעורים ובקשות רשות לערער לפי סעיף 14(ח) ו-(י), את אופן הגשתם ואת סדרי הדין בהם.

החלטות חדשות

15. רשות מוסמכת רשאית לחזור ולהחליט בכל ענין החלטה שונה מן הקודמת, אף אם היתה ההחלטה הקודמת סופית לפי סעיף 14, אם הוכח, שההחלטה הקודמת הושגה על-ידי מעשה או מחדל המהווים עבירה פלילית, או אם נתגלה על סמך ראיות חדשות כי יסודה בטעות.

המרת תגמול

(תיקון התשפ"ד)

16. (בוטל).

הפחתה עקב תשלום בחוץ-לארץ

(תיקון התשי"ז)

17. (א) נכה שמדינה זרה או אחד ממוסדותיה משלמים לו או לזכותו תשלומים תקופתיים קצובים עקב נכות שלקה בה אגב שירות מלחמתי, יופחתו תשלומים אלה מן התגמולים או מדמי הנכות שנכה זכאי להם לאותה תקופה שבעדה משתלמים לו אותם תשלומים.

(ב) שר האוצר רשאי, בתקנות, לקבוע כללים בדבר חישוב ההפחתה האמורה ודרכי ביצועה.

(ג) נכה כאמור בסעיף קטן (א) חייב להודיע לרשות המוסמכת על התשלומים המשתלמים לו, שיעוריהם ומועדיהם ולמסור לה כל פרט נוסף שתדרוש ממנו בענין זה הרשות המוסמכת.

החזרת תגמולים ששולמו שלא כדין

(תיקונים: התשי"ז, התשכ"א)

18. (א) ביטלה או שינתה הרשות המוסמכת החלטה מכוח סעיף 15, רשאית היא לחייב בהחלטת הביטול או השינוי את הנכה בהחזרת כל סכום המגיע ממנו עקב אותה החלטה.

(ב) לא ערער הנכה על החיוב כאמור, או ערער וערעורו נדחה - יהא דינו של החיוב, לענין הוצאה לפועל, כפסק-דין סופי של בית המשפט.

עיכוב זמני של התגמולים

(תיקונים: התשי"ז, התשכ"א)

19. יהיה לרשות המוסמכת יסוד סביר להניח שיש מקום לבטל או לשנות החלטה מכוח סעיף 15, לחייב נכה בהחזרת כספים ששולמו לו, רשאית היא לעכב את תשלום התגמולים לנכה, כולם או מקצתם, לתקופה שלא תעלה על ששה חדשים.

יתרות תגמולים

(תיקונים: התשי"ז, התשכ"א)

20. נפטר נכה ובשעת מותו הגיעו לו תשלומים מכוח החוק, ישולמו הסכומים, על אף האמור בדיני הירושה, לידי מי שהנכה הורה בכתב לרשות המוסמכת; לא הורה - ישולמו לבן-זוגו, ובאין בן-זוג - ליורשיו.

הארכת מועדים

(תיקונים: התשי"ז, התשכ"א)

21. הרשות המוסמכת רשאית, מטעם מיוחד, שתציין, להאריך כל מועד שנקבע בחוק זה או בתקנות שהותקנו על פיו לעשות דבר, למעט הגשת ערעור.

סמכויות עזר

(תיקון התשי"ז)

22. (א) לרשות המוסמכת, לועדה הרפואית העליונה ולועדת ערעור יהיו כל הסמכויות שאפשר להעניק לועדת חקירה לפי סעיף 5 לפקודת ועדות החקירה.

(ב) הרשות המוסמכת, ועדה רפואית, ועדה רפואית עליונה וועדת ערעור לא יהיו קשורים בסדרי הדין ובדיני הראיות, אלא יפעלו בדרך שייראה מועיל ביותר לביורר השאלות העומדות להכרעתן.

דין נכה במאסר

23. נכה המרצה עונש מאסר – לא ישולם לו תגמול בעד תקופת מאסרו; אך הרשות המוסמכת רשאית להורות שהתגמול או חלק ממנו ישולם לאדם שהנכה חייב במאונותיו.

טיפול רפואי

24. (א) כל נכה יקבל על חשבון המדינה בתנאים ולפי כללים שיקבעו בתקנות טיפול רפואי, כמשמעותו בסעיף 27 לחוק התש"ט בנכות שבגללה הוכר כנכה בכל עת שיתגלה צורך בו.

(ב) שר האוצר יקבע בתקנות עניינים אלה:

(1) תגמולים או תגמולים נוספים שישולמו לנכים המקבלים טיפול כאמור ועקב הטיפול אינם מסוגלים לעבוד;

(2) הפחתות מתגמולים של נכים המקבלים טיפול כאמור ושכלכלתם אגב הטיפול היא על חשבון המדינה.

ביטוח למקרה מוות

(תיקון התשל"ב)

24א. נכה הזכאי לתגמולים ושנערך לזכותו ביטוח למקרה מוות בדרך האמורה בסעיף 9(ג), זכאי להשתתפות בדמי הביטוח מאוצר המדינה בשיעור שנקבע בתקנות.

רכישת תרופות

(תיקונים: התשס"ב, התשע"ב)

24ב. (א) לענין סעיף זה וסעיפים 24 ו-24ד, "נכה נתמך" – נכה הזכאי לתגמול לפי סעיף 24 בשיעור העולה על התגמול האמור בסעיף 4א. (ב) נכה נתמך זכאי להנחה בעד תרופות הכלולות בסל שירותי הבריאות כאמור בסעיף 8(ז)(5) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.

דיור ציבורי

(תיקון התשס"ב)

24ג. (א) נכה נתמך הזכאי ממשדד הבינוי והשיכון לסיוע בתשלום שכר דירה, זכאי לתוספת בשיעור של 10% מסכום הסיוע שהוא זכאי לו.

(ב) השר לקליטת העליה ושר הבינוי והשיכון, בהסכמת שר האוצר, יקבעו הוראות בדבר מתן עדיפות לדיור בהשכרה ציבורית לנכה נתמך כאמור בסעיף קטן (א) שהוא מחוסר דיור; בסעיף קטן זה – "השכרה ציבורית" – כהגדרתה בחוק הדיור הציבורי (זכויות רכישה), התשנ"ט-1998; "מחוסר דיור" – מי שאין ולא היתה בבעלותו או בבעלות בן זוגו דירה או חלק בדירה והוא אינו מתגורר בדיור ציבורי.

מניעת כפל הטבות

(תיקון התשס"ב)

24ד. נכה נתמך הזכאי להטבה לפי סעיפים 24ב או 24ג, ובאותו ענין שבתחומי ההטבה זכאי להטבה גם לפי כל דין אחר, זכאי להטבה אחת בלבד בשיעור הגבוה מביניהן.

סמל

25. שר האוצר יקבע בתקנות הוראות בדבר סמל שיוענק לנכים, לרבות הוראות בדבר דרגת הנכות המזכה בסמל, דרכי הענקתו, ייצורו, המסחר בו והאופן שבו יחזיר את הסמל מי שפקעה זכותו לענדו.

תקנות בדבר הכנסה

(תיקון התשכ"א)

25א. (א) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות מה היא הכנסה לענין חוק זה, כולו או חלק ממנו, ורשאי הוא לקבוע זאת לכלל הנכים או בני המשפחה של הנכים, או לסוגים מסויימים שבהם.

(ב) שר האוצר רשאי לקבוע את דרכי ההוכחה של הכנסה לענין חוק זה.

עבירות

26. (א) אדם שמסר במזיד לרשות מוסמכת, לועדה רפואית או לועדת ערעור ידיעה כוזבת, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס מאה וחמישים לירות, או שני הענשים כאחד.

(ב) אדם שהשיג במרמה תגמול לעצמו או לזולתו, דינו – מאסר שתי שנים.

(ג) סעיף זה בא להוסיף על כל דין אחר ולא לגרוע ממנו.

ביצוע ותקנות

27. שר האוצר⁸ ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו ובכלל זה תקנות שיקום בעניינים אלה:

⁸ סמכויות שר האוצר עפ"י חוק זה הועברו לשרה לשוויון חברתי (י"פ 8964, התש"ף, עמ' 7022), וממנה לראש הממשלה (י"פ 11092, התשפ"ג, עמ' 3514) בסייגים המנויים

- (1) הקניית מקצוע לנכים, הכשרתם לעבודה והענקת תשלום או מתן מילווה לשם כך ואופן פרעונם של המילווה;
- (2) מתן מילווה וערבויות לנכים לשם יצירת מקורות פרנסה או ביסוסם, ואופן פרעונם של המילווה;
- (3) מתן מילווה וערבויות לנכים לצרכי דיור ושיכון ואופן סילוק המילווה;
- (4) כל ענין אחר אשר, לדעת שר האוצר, עשוי להקל על נכים את קליטתם במערכת חייה הכלכליים של המדינה ואת היאחזותם בה;
- (5) מינוי רשויות לביצוע התקנות האמורות, סמכויותיהן וסדרי עבודתן.

תחולה

(תיקונים: התשי"ז, התשל"ג)

28. חוק זה לא יחול אלא על נכה תושב קבוע בישראל, כל עוד הוא תושב כאמור.

תחילת תוקף

29. תקפו של חוק זה הוא מיום כ"ז באדר ב' התשי"ד (1 באפריל 1954).

פנחס לבון	משה שרת
שר הבטחון	ראש הממשלה

יצחק בן-צבי

נשיא המדינה